

Tekst gwarowy — Kuniów 1

Autor: Monika Kresa

Nagranie: Monika Kresa, Ewa Kurowska. Przepisanie i opracowanie: Monika Kresa. Weryfikacja: Halina Karaś.

{smoothgallery image=F7204.jpg&caption=Antoni Sobania&title=Antoni Sobania} Informator: Antoni Sobania – urodził się w 1946 roku w Kuniowie. Ma wykształcenie zawodowe, prowadzi gospodarstwo rolne. Jako młody człowiek wyjeżdżał do pracy do Niemiec, zna język niemiecki, spędził tam ok. 1,5 roku. Działa na rzecz propagowania kultury śląskiej, jest lokalnym kabarecistą. Polak czy po lak? {vm}T721.mp3|L{/vm}

{tt} = Polak. Wymowa a pochylonego jednogłoskowa, ścieśniona i utożsamiona z o. |Polok{/tt} {tt} = przyszedł. Typowe dla Śląska i części Małopolski południowej zachowanie dawnego i w grupie rzi. Mazurzenie, tu sz > s. Uproszczenie grupy spółgłoskowej w wygłosie dł = d. |prised{/tt}, tak Polok przised do sklepu, {tt} = wlażł. Wymowa dwugłoskowa (dyftongiczna) a pochylonego jako oł, charakterystyczna dla północnego Śląska. Uproszczenie grupy spółgłoskowej w wygłosie zł = z, występujące w wielu gwarach i w polszczyźnie potocznej. |włoz{/tt}, i ta jeden {tt} = Ślązak. Wąska (zwężona) wymowa ą jako u nosowego. Wymowa a pochylonego jednogłoskowa, ścieśniona i utożsamiona z o. |Ślunzok{/tt} buł w sklepie, przy ladzie i tan {tt} = dyskutował. Wymowa a pochylonego jednogłoskowa, ścieśniona i utożsamiona z o. |dyskutowol{/tt}, no a {tt} = ten. Zwężenie artykulacyjne e do y przed spółgłoską nosową, czyli wąska wymowa grupy eN jako yN. |tyn{/tt}, tyn Polok tak nie wiedziol, {tt} = czy. Mazurzenie, tu cz > c. |cy{/tt} to {tt} = on. Prelabializacja, czyli poprzedzenie samogłoski o w nagłosie u niezgłoskotwórczym (zapisywanym jako ł). |lon{/tt} jest {tt} = Niemiec. Zwężenie artykulacyjne e do y przed spółgłoską nosową, czyli wąska wymowa grupy eN jako yN. |Niyemiec{/tt}, Polołk ni, bo tako {tt} = gadka. Charakterystyczna dla Śląska północnego dwugłoskowa wymowa (dyftongiczna) a pochylonego jako oł. |gołdka{/tt} jakoś, on co ta ni za bardzo rozumioł i go sie pytoł: - Pan Polak? A tyn Ślunzak {tt} = powiada. |pado{/tt}: - Ni, po {tt}gruntfarba ‘farba podkładowa’ (z niem. |gruntfarba{/tt}). Bo lak zech {tt} = zech kupił, tj. ogp. zem kupił = kupiłem. Końcówka -ch w 1. os. lp. czasu przeszłego pochodząca z dawnego aorystu (ruchoma) przyłączona do partykuły, a nie czasownika. |kupił{/tt} juz wcora.